

26.04.2021

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**26 Nisan 2021
Pazartesi**

RESMÎ GAZETE'DE BUGÜN

26 Nisan 2021 Pazartesi

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ YÖNETMELİKLER

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ YÖNETMELİKLER

- Anadolu Üniversitesi Hukuk Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji Üniversitesi Kariyer Geliştirme Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği
- İstanbul Şişli Meslek Yüksekokulu Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği
- İzmir Demokrasi Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu Yabancı Dil Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği
- İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği
- Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği
- Pamukkale Üniversitesi Kalite Yönetimi ve Veri Değerlendirme Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği
- Sakarya Üniversitesi Gençlik Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği
- Selçuk Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Şırnak Üniversitesi Üzüm ve Üzüksü Meyveler Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği

Buğday rekoltesinde düşüş bekleniyor

Yetersiz yağış nedeniyle bu yıl yüzde 5 kayıpla 19 milyon ton rekolte bekleniyor.

Ulusal Hububat Konseyinin raporuna göre, bu yıl yetersiz yağış nedeniyle yüzde 5 rekolte kaybı olacağı tahmin ediliyor. Buğdayda bu sezon rekoltenin 19 milyon ton olması bekleniyor.

Ulusal Hububat Konseyinin 2020-2021 Üretim Yılı Buğday Değerlendirme Raporu'na göre, ekim-mart döneminde düşen yağış miktarı uzun yıllar ortalamasının altında kaldı. Bu dönem yağışın en az düştüğü bölge İç Anadolu olurken, Ege ve Karadeniz bölgelerinde ise son 40 yılın en kurak sonbaharı yaşandı.

Marmara haricinde tüm bölgelerde kış yağışlarının uzun yıllar ortalamalarına göre azaldığı ve en fazla azalışın yüzde 31 ile İç Anadolu'da gerçekleştiği görüldü.

Mart ayının yağışlı geçmesi ise kuraklığın olumsuz etkilerini belirli ölçüde telafi edilebilme imkanını ortaya çıkardı. Mart yağışları büyüme ve gelişme açısından yeterli, rekolte umutlarının devamı açısından olumlu değerlendirildi.

Buğday verimi açısından nisan-mayıs yağışları belirleyici olacak.

Rapora göre, Türkiye'de buğday ekim alanının 7,1 milyon hektarın üzerine olduğu tahmin ediliyor.

Geçen yıl 20 milyon ton olan buğday üretiminin bu sezon yüzde 5 azalışla 19 milyon ton olacağı öngörülüyor.

Öte yandan, fiyat avantajı daha fazla olan makarnalık buğday ekiminde artış olduğu değerlendiriliyor. Ülkede makarnalık buğday ekim alanında yüzde 3-4 artış yaşandığı belirtiliyor.

TMO/Ahmet Güldal: "Başka kurumların çok da piyasaya çıkacağına ihtimal vermiyorum"

Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) Genel Müdürü Ahmet Güldal, Ofis'in fiyat ve alım politikalarına yönelik açıklamalarda bulundu.

Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) Genel Müdürü Ahmet Güldal, Tarım Analiz programında TMO'nun patates ve kuru soğan alımı, perakende ayçiçek yağı satışları ve çeltik fiyatlarına yönelik revizyonuna dair merak edilen sorulara yanıtlar verdi.

Geçen sezon TMO ile birlikte buğday alımı gerçekleştiren Türkşeker'in bu sezon da benzer şekilde piyasaya girip girmeyeceği sorusuna Ahmet Güldal, "Biz, başka kurumların ne yapacağını bilemeyiz. Ama TMO olarak yine üreticimizin memnun olacağı, TMO'nun vereceği fiyattan razı olacağı, üretime devam edebileceği, hububat, bakliyat ve çeltik dahil bütün ürünlerde de maliyeti, iç ve dış piyasa fiyatlarını dikkate alarak bir çalışma yapıyoruz. Muhtemelen bayram öncesi ya da sonrasında açıklanmış olacaktır. Ümit ediyorum belirleyici olarak TMO'nun fiyatları esas alınır. Başka kurumların çok da piyasaya çıkacağına ihtimal vermiyorum" cevabını verdi.

İş dünyası: Tarihi gerçekleri çarpıtan, politik temelli bir açıklama

ABD Başkanı Joe Biden'ın 1915 olaylarına ilişkin yayımladığı mesajındaki 'soykırım' ifadesine ilişkin iş dünyasından da jet tepki geldi.

Türkiye-ABD İş Konseyi (TAİK) Başkanı Mehmet Ali Yalçındağ: Tarihsel gerçekliklerle bağdaşmayan bu talihsiz açıklamaların iki ülke arasındaki köklü ve çok yönlü dostluk ilişkilerinin ruhuna aykırı olduğu aşikârdır" ifadelerini kullandı. Türk iş dünyasının Biden'ın ifadelerini büyük hayal kırıklığıyla takip ettiğini ifade eden Yalçındağ, "İki ülke arasındaki siyasi ve askeri anlaşmazlıklara rağmen ekonomik ve ticari iş birliklerinin artırılmasına yönelik gece gündüz çaba sarf ettiğimiz bugünlerde, aynı hassasiyetin ABD yönetimi tarafından da gözetilmesini bekliyoruz.

Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) Başkanı Nail Olpak: ABD Başkanı Joe Biden'ın 1915 olaylarına ilişkin olarak politik bir söylemle yaptığı sözde soykırım ifadesini büyük bir üzüntüyle karşıladık. Türkiye, köklü tarihi boyunca asla böyle bir insanlık suçu işlememiştir. Uluslararası hukuk açısından da geçerliliği olmayan bu gerçek dışı, politik temelli ve dayanaksız ifadeye şiddetle karşı çıkıyor, tümüyle reddediyoruz. Dost ve müttefik ülke olarak nitelendirdiğimiz ABD'nin, bir üçüncü ülke olarak kimseye yarar sağlamayacak bu haksız tutumunu, ne siyasi ne de diplomatik açıdan doğru bulmuyoruz. Yaşanan farklı sorunlara rağmen, Türkiye ile ABD arasında ekonomik ve ticari iş birliğinin artırılması için ortak çaba gösterdiğimiz böylesine kritik bir süreçte, ABD yönetimini bir kez daha hassasiyetleri gözetmeye ve tavrını gözden geçirmeye davet ediyoruz. Türk iş dünyasının dış ekonomik ilişkilerine, dünyanın dört bir yanında değer katmak için yürüttüğümüz ticari diplomasi faaliyetlerimizi kararlılıkla sürdüreceğiz.

TÜSİAD: ABD Başkanı Joe Biden'ın Osmanlı İmparatorluğu'nda 1915 Ermeni tehciri ve sonrasındaki trajik olayların yıl dönümünde soykırım ifadesini kullanmasını esefle kınıyoruz. Tarihi olayların siyasi beyanlarla değil, tarihçiler ve araştırmacılar tarafından değerlendirilmesinin ve daha da önemlisi toplumlar arasında diyalog yoluyla ele alınmasının doğru olduğunu düşünüyoruz. Bundan sonraki süreçte bölgedeki tüm toplumların barış, refah ve huzur içinde yaşaması için tüm tarafların katkıda bulunması, müttefik ve bölge ülkelerle ilişkilerin onarılması, sorunların diyalog ve diplomatik yumuşak gücün yeniden önceliklendirilmesi yoluyla çözümü, yapıcı bir gündemle ilişkilerin şekillendirilmesi ve sağduyunun öne çıkması büyük önem taşımaktadır.

TOBB Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu: Şiddetle kınıyorum. Siyasi hesap ve popülist kararlarla tarih değiştirilemez. Tarihi gerçekleri çarpıtan bu karar, Türk-Amerikan ilişkilerini olumsuz etkileyecektir.

TİM Başkanı İsmail Gülle: Tarihi gerçekler 'sözler'le çarpıtılamaz, resmi belgelerdeki gerçekler 'sözler'le değişmez. Türkiye-ABD ilişkileri bir grup radikal baskı grubunun tarihi çarpıtan ihtiraslarına feda edilemez. ABD Yönetimi ilişkilerde telafisi zor sonuçları olacağını bilmelidir.

MÜSİAD Genel Başkanı Abdurrahman Kaan: ABD yönetimi tarafından tarihi gerçeklerden uzak bir niteleme ile ülkemizi ve milletimizi hedef alan temelsiz çirkin ithamları reddediyor, şiddetle kınıyoruz. Ne tarihimizde ne de milletimizin vicdanında yeri olmayan bu yakıştırmalar hiçbir şekilde kabul edilemez.

İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan: ABD yönetiminin 1915 ile ilgili yaptığı sözde soykırım açıklaması tarihi gerçeklerle bağdaşmamaktadır. Açıklamayı şiddetle kınıyor, konunun siyasilere değil tarihçilere bırakılması gerektiğine inanıyorum.

İTO Başkanı Şekib Avdagiç: ABD Başkanı Biden'ın sözde 'soykırım' ifadesini büyük talihsizlik olarak görüyor ve şiddetle reddediyoruz. Siyasetçilerin tarihçi rolüne soyunmaları son derece yanlıştır. Bu ifade müttefiklik ile bağdaşmayan bir yaklaşımdır.

ASKON Genel Başkanı Orhan Aydın: Hiçbir hukuki dayanağı olmamasına rağmen siyaseten 1915 olayları için 'soykırım' ifadesini kullanan ABD Başkanı Joe Biden iki ülke ilişkilerine zarar verecek bir seçimde bulunmuştur. Bu karardan ötürü kendisini kınıyorum.

ABD'deki Türkiye Ticaret Merkezi sanayicilere tanıtıldı

TOBB'un ABD'nin Şikago kentinde kurduğu Türkiye Ticaret Merkezi, Ankaralı sanayicilere tanıtıldı.

Ankara Sanayi Odası (ASO), düzenlediği toplantıyla Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin (TOBB) ABD'nin Şikago kentinde kurduğu Türkiye Ticaret Merkezini, ihracat yapmak isteyen Ankaralı sanayicilere tanıttı.

ASO'dan yapılan açıklamaya göre, ASO Genel Sekreteri Yavuz Cabbar başkanlığında gerçekleştirilen çevrim içi toplantıda, TOBB Ticaret Merkezleri Genel Müdürü Noyan Ciritoğlu, Şikago Ticaret Merkezi hakkında bir sunum yaparak ayrıntılı bilgi verdi. Toplantıya ASO üyesi çok sayıda sanayici katıldı.

Cabbar, Ticaret Bakanlığının desteğiyle kurulan ticaret merkezlerinin önemli işlev üstlendiğini belirterek, TOBB'un Şikago'da kurduğu merkezin ihracat yapmak isteyen ASO üyeleri için Amerikan pazarında çok önemli katkı sağlayacağını bildirdi.

Türkiye ile ABD arasında hedeflenen 100 milyar dolarlık ticaret hacminin gerçekleştirilmesi ve Türk firmaların ABD pazarında etkinliğinin artırılması için TOBB'un Şikago Türkiye Ticaret Merkezinin önemli bir rol üstleneceğini vurgulayan Cabbar, şunları kaydetti:

"ABD dünyanın en büyük ithalatçısı, Şikago ise imalat sanayisinin merkezi konumundadır. Türkiye'nin ABD'ye ihracatı 10 milyar dolar sınırını geçmiştir. Dolayısıyla Türkiye Ticaret Merkezi aracılığıyla Türk firmaların ABD pazarındaki

26.04.2021

ivmesi artırılmalıdır. Türkiye ticaret merkezleri ile yurt dışında tek başına birim açma imkanı olmayan firmalar ofis, depo, sergi salonu hizmetleriyle hukuki/mali danışmanlık hizmetlerinden yararlanabilmektedir. Bu bağlamda ihracatçılara çeşitli kolaylıklar sağlayan Türkiye ticaret merkezlerinin yaygınlaştırılması büyük önem arz etmektedir."

TOBB Ticaret Merkezleri Genel Müdürü Noyan Ciritoğlu da Türkiye Ticaret Merkezi'nde Türk şirketleri için farklı birimlerin bulunduğunu, burada danışmanlık, iş geliştirme hizmetleri sunulduğunu ifade etti.

Şikago Türkiye Ticaret Merkezine ilişkin bilgi veren Ciritoğlu, şu değerlendirmede bulundu:

"Burada bizim 4 ana hedefimiz bulunmakta. Firmalara tedarik zinciri oluşturmak, yeni satış kanalları oluşturmak, firmalarımızı ortak girişim ve teknolojik ortaklıkta yalnız bırakmamak ve doğrudan yatırımlarında yanlarında olmak üzere yola çıktık. Merkezimiz, belirlenen sektörlerdeki Türk şirketlerine satış, pazarlama, dağıtım ve satış sonrası hizmetler alanında hizmet verecek, Türkiye ürünlerinin ABD pazarına girişini ve pazarda tutunmasını kolaylaştıracak her türlü hizmet sunulacak."

Hazine garantili finansmanın dörtte  'kamu'dan

Kamu kurumları ve özel kuruluşlar, geçen yıl 2,2 milyar dolarlık Hazine garantili kredi finansmanı sağladı. Finansmanın 1,7 milyar dolarını kamu bankaları aldı.

Hazine garantisıyla kamu kurumları ve özel kuruluşların dış finansman kaynaklarından sağladığı krediler 2019 yılında 2 milyar 793 milyon dolar iken 2020 yılında 2 milyar 225 milyon dolar oldu.

Söz konusu kredilerin yaklaşık 1 milyar 198 milyon dolarlık kısmı Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankasından, 426 milyon doları yabancı ticari bankalardan, 600 milyon doları da diğer uluslararası kuruluşlardan temin edildi.

Söz konusu kaynağın 4'te 3'ne karşılık gelen 1 milyar 678 milyon doları kamu bankalarınınca sağlanırken, bu dönemde Türk Eximbank 526 milyon dolar, Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası 901 milyon dolar, Türkiye Vakıflar Bankası da 250 milyon dolarlık yabancı finansman temininde bulundu.

Finansal olmayan kuruluşlar arasında Türkiye Elektrik İletim Ař (TEİAş) 347 milyon dolarlık Hazine garantili kredi alırken, özel finansal kuruluşlar arasında bulunan Türkiye Sınai Kalkınma Bankası 200 milyon dolarlık krediye Hazine garantisıyla ulaştı.

26.04.2021

Bu yıl 3,2 milyar dolarlık geri ödeme var

Öte yandan, 2012 yılından 31 Mart 2021'e kadar Hazine garantili kredilerde 12 milyar 882 milyon dolarlık geri ödeme gerçekleştirilirken, bunun 12 milyar 615 milyon doları kuruluşlar tarafından, 267 milyon doları da Hazinece yapıldı. Hazinenin ödediği kısmın 245 milyon dolarını mahalli idare borçları oluşturdu.

Geçen yıl Hazine garantili kredilerden toplam 1 milyar 932 milyon dolarının ödemesi yapıldı. Bunun 1 milyar 907 milyon doları kredi alan kuruluşlarca, 25 milyon doları da Hazine tarafından karşılandı. Hazinenin ödediği söz konusu tutar mahalli idarelerin aldığı kredilerden oluştu.

Ayrıca, bu yıl 31 Mart itibarıyla Hazine garantili kredilerin 1 milyar 582 milyon dolarlık geri ödemesi gerçekleştirildi.

Bununla birlikte, Hazine garantili kredilerin geri ödeme projeksiyonlarına bakıldığında, 2021'de 219 milyon doları faiz, 2 milyar 990 milyon doları anapara olmak üzere 3 milyar 209 milyon dolarlık ödeme yapılması öngörülüyor.

Söz konusu kredi geri ödemelerinin 2022'de toplam 1 milyar 972 milyon dolar, 2023'te 1 milyar 693 milyon dolar, 2024'te 1 milyar 466 milyon dolar, 2025'te 1 milyar 159 milyon dolar olması planlandı. 2026 ve sonrasında yapılacak ödemelerle tutar 16 milyar 476 milyon doları bulacak.

Piyasalar haftaya Biden etkisiyle başladı

Piyasalar haftaya ABD Başkanı Biden'ın "Ermeni Soykırımı" açıklaması nedeniyle yükseliş eğilimle başladı. Dolar 8.47 TL'yi bulurken euro ise 10.26 bandında seyrediyor.

ABD Başkanı Joe Biden'ın geçtiğimiz cumartesi günü 1915 olaylarını "Ermeni Soykırımı" olarak tanıması sonrası piyasalar haftanın ilk işlem gününe yükselişle başladı.

Dolar en düşük 8.3878 lira ve en yüksek 8.4782 lirayı gördükten sonra, 8.47-8.48 lira aralığında hareket ediyor. 10,2180 liradan alınan euronun satış fiyatı ise 10,26 lira olarak belirlendi. Sterlin en düşük 11.6557 lira ve en yüksek 11.7881 lirayı gördükten sonra 11.78 – 11.79 lira aralığında hareket ediyor.

Perşembe günkü kapanışta doların satış fiyatı 8,3120 lira, euronun satış fiyatı ise 9,9780 lira olmuştu.

Türkiye'den ABD'ye tepkiler

ABD Başkanı Biden'ın 1915 olaylarına ilişkin açıklamasına Türkiye'den tepki yağdı.

ABD Başkanı Joe Biden, 1915 olaylarına ilişkin 'soykırım' ifadesi kullandı. Biden'ın açıklamasına ilk tepki Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'ndan geldi. Çavuşoğlu, "Tek dayanağı popülizm olan bu açıklamayı tümüyle reddediyoruz" dedi.

Cumhurbaşkanlığı'ndan ve siyaset dünyasından Biden'ın açıklamalarına art arda sert tepkiler geldi.

Dışişleri Bakanlığı, ABD Başkanı Joe Biden'ın 1915 olaylarına ilişkin yayımladığı mesajındaki "soykırım" ifadesine dair, "ABD Başkanı'nın radikal Ermeni çevreleri ile Türkiye karşıtı grupların baskısı altında 24 Nisan tarihinde yaptığı 1915 olaylarına dair açıklamayı kabul etmiyor ve en şiddetli şekilde telin ediyoruz" açıklamasında bulundu.

Biden'ın 1915 olaylarına ilişkin değerlendirmesini siyasi hesap uğruna tarihin çarpıtılmasının bir göstergesi olarak niteleyen **Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay**, "Biden'ın 1915 olaylarına ilişkin değerlendirmesini reddediyoruz. Ermenilerce kurgulanan asılsız iddiaları temel alan ve Ermeni isyancılar tarafından katledilen Türklerin ızdırabını, acılarını göz ardı eden bu açıklamanın milletimiz ve tarih karşısında hiçbir değeri yoktur. Gerçekleri görmek isteyenlere arşivlerimiz açıktır." dedi.

TBMM Başkanı Mustafa Şentop, "Biden'ın 1915 olaylarıyla alakalı açıklaması, tarihi ve hukuki hiç bir kıymeti olmayan ilkel siyasi hesapların ürünü bir açıklamadır.

1981'deki benzer açıklamanın nasıl Türkiye'ye bir zararı olmamışsa bunun da zararı yoktur ama Türkiye-ABD ilişkilerini zehirleyecek niteliktedir." ifadelerini kullandı.

ABD makamlarının bu açıklamayı yaparken lobilerin taleplerine diz çöktüğünü vurgulayan **İletişim Başkanı Fahrettin Altun**, "Biden yönetiminin 1915 olaylarını 'soykırım' olarak etiketlemesini kati surette reddediyoruz, en sert şekilde telin ediyoruz. Washington'un onurlu tarihimize gölge düşürmeyi seçmesinden dolayı ikili ilişkilerimiz açısından son derece talihsiz, üzücü bir gün yaşıyoruz." sözleriyle tepki gösterdi.

Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü İbrahim Kalın, "Tek gündemi ülkemize düşmanlık olan çevrelerin iftiralarını tekrar eden ABD Başkanının açıklamasını şiddetle kınıyor ve reddediyoruz. ABD Başkanına kendi tarihine ve bugününe bakmasını tavsiye ediyoruz." değerlendirmesinde bulundu.

Hazine ve Maliye Bakanı Lütfi Elvan, "Milletimizin şanlı tarihinde hiçbir zaman soykırım olmamıştır. Tarihi, yalanlarıyla lekelemeye çalışanlar hiçbir zaman gerçeğin peşinde olmadı. Konunun tarihçiler tarafından tartışılması, belgelerin açılması hiçbir zaman işlerine gelmedi." sözleriyle Biden'ın açıklamasına tepki gösterdi.

İçişleri Bakanı Süleyman Soylu da "ABD tarih bilmez. Çünkü tarihi yoktur. O nedenle başkanına söylenen sözün de kıymeti harbiyesi yoktur." ifadelerini kullandı.

AK Parti Genel Başkanvekili Numan Kurtulmuş açıklamaya, "Hiçbir somut veri ve bilgiye dayanmayan bu yalanı ortaya atanlar ve bunu kabullenenler tarihin yüz karalarıdır. Ermeni lobilerine yaranmak adına Türkiye'ye bu iftirayı atanlara, Vietnam'da, Bağdat'ta, Felluce'de döktükleri kanları, Ebu Garip Hapishanesindeki iğrenç işkencelerini, Hiroşima ve Nagazaki'ye attıkları atom bombasıyla çocuk, kadın demeden kuruttukları nesilleri hatırlatırız" ifadeleriyle tepki gösterdi.

Normalleşmenin Biden'ın açıklamasıyla sabote edildiğini belirten **AK Parti Sözcüsü Ömer Çelik**, "Türk-Amerikan iş birliğinin en ileri düzeyde olması gereken bir dönemde Biden'ın açıklaması, ikili ilişkilerimizi sarsmış, NATO dayanışmasına zarar vermiş ve bölgede olası bir normalleşme ihtimalini de zayıflatmıştır. Bu açıklama, Türk-Amerikan ilişkilerini sabote etmeye çalışan çevrelere destek veren bir açıklama olmuştur. Bu açıklamayı şiddetle reddediyoruz, şiddetle kınıyoruz" şeklinde konuştu.

Siyasi partilerden sert açıklamalar

CHP Genel Başkan Yardımcısı ve Parti Sözcüsü Faik Öztrak, 'soykırım' nitelemesinin büyük bir yanlış olarak tarihe geçtiğini belirterek, "Bu açıklama Türkiye-ABD ilişkilerine olduğu kadar, Ermenistan halkı ile Türkiye halkı arasında bir uzlaşmaya ulaşılmamasına da olumsuz etki yapacak ve onarılması güç yaralar açacaktır." ifadesini kullandı.

MHP Genel Başkanı Devleti Bahçeli, "Türk milletinin şerefli geçmişinde ne soykırım mahcubiyeti ne katliam zilleti vardır. Tarihimiz bu konuda da tertemizdir. Biden'ın skandal ve sakat açıklamasıyla Türkiye-ABD ilişkileri bundan sonra bambaşka bir mecraya savrulma riski taşımaktadır." değerlendirmesinde bulundu.

'Soykırım' ifadesininin Türk milletinin onur ve itibarına yönelik ağır bir saldırı niteliği taşıdığını ifade eden **İYİ Parti Genel Başkanı Meral Akşener** de "Siyasi ve ahlaki sorumluluk gözetilmeden dile getirilen sözde 'soykırım' ifadesinin, Biden tarafından kullanılmasının ülkelerimiz arasındaki ilişkilere ağır bir zarar vereceği şüphesizdir" sözleriyle tepkisini dile getirdi.

Saadet Partisi Genel Başkanı Temel Karamollaoğlu ise "Kendi tarihini Kızılderililere yaptığı soykırımla başlatan Amerika, ülkemizi ve tarihimizi masumlara kastetmekle ve sözde soykırımlarla itham edecek en son ülkedir. Eğer ABD'nin veya bir başkasının derdi hakikati aramaksa buyursun, gelsin, arşivlerimiz açık ve ortada" ifadelerini kullandı.

Kabine Toplantısı bugün! Tam kapanma olacak mı?

Kısmi kapanma devam edecek mi? Yoksa tedbirler daha da mı sıkılaştırılacak? Tam kapanma söz konusu olacak mı? Ramazan Bayramına özel tedbir getirilir mi? Kritik soruların yanıt bulacağı kabine bugün toplanıyor.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan başkanlığında Beştepe'de gerçekleştirilecek kabine toplantısı. Ticaret Bakanı Mehmet Muş, Aile Bakanı Derya Yanık ve Çalışma Bakanı Vedat Bilgin'in ilk kez katılacağı kabine toplantısında, Sağlık Bakanı Fahrettin Koca, mücadelede gelinen son durumu anlatacak. Sağlık Bakanı Koca, kısmi kapanmanın yansımaları ve Bilim Kurulu'nun tavsiyelerini kabine üyelerine aktaracak...

KISMİ KAPANMANIN SEYRİ DEĞERLENDİRİLECEK

Bakan Koca'nın vereceği bilgiler ve güncel risk haritası ışığında iki haftadır uygulanan kısmi normalleşmenin seyri değerlendirilecek. Vaka sayısında istenilen düzeyde olmasa da bir gerileme söz konusu... 21 Nisan'da 62 bin dolayında vaka sayısı 40 bin dolayına geriledi. Bu veriler ışığında, kısmi kapanma devam edecek mi? Ek tedbirler alınacak mı, yoksa tam kapanma mı olacak? Nihai kararı verilecek.

AŞILAMA DA DEĞERLENDİRİLECEK

Alınacak kararlarda aşılama ve aşı temin çalışmaları da etkili olacak. Türkiye'de 13 milyon 200 bini ilk doz, 8 milyonu ikinci doz olmak üzere 21 milyon dolayında aşılama yapıldı. Sinovac ve biontech aşılarının ardından Rusya'nın Sputnik V aşısı da yakında kullanılmaya başlanacak. kabinede, yerli aşı çalışmaları da ele alınacak.

KARARLARI ERDOĞAN AÇIKLAYACAK

Kabine toplantısında alınan kararları cumhurbaşkanı Erdoğan, kamuoyu ile paylaşacak. Cumhurbaşkanı Erdoğan iki hafta yapılan kabine toplantısında kısmi kapanma kararlarını aktarmıştı. Erdoğan, “Şayet bu iki haftalık dönemde hedeflediğimiz tabloda beklediğimiz oranda iyileşmeyi temin edemezsek, devamında çok daha sert uygulamaların gelmesi kaçınılmaz hale gelecektir” ifadelerini kullanmıştı.

ABD’YE YANIT NE OLACAK?

AB ve ABD ile ilişkiler, Mısır ile normalleşme süreci, Doğu Akdeniz, Libya ve Suriye gibi dış politika başlıkları da kabinede değerlendirilecek. ABD Başkanı Biden’in 1915 olayları için “soykırım” ifadesini kullandı. Biden’in bu kararına karşı Ankara’nın atacağı adımlar kabinede masaya yatırılacak..

TERÖRLE MÜCADELE

Irak’ın kuzeyinde devam eden yeni pençe operasyonu ile yurtdışında devam eden terörle mücadele operasyonları kabinede tüm boyutlarıyla ele alınacak.

Çaresizliği özetleyen grafik... 1 yılda tam yüzde 255 arttı

Gençliğe çare olarak gösterilen "3B", depresyonu derinleştiriyor. Son bir yılda borsa yatırımcısı gençlerin sayısı 3'e katlandı, Thodex'e para kaptıran her 100 kişiden 77'si 34 yaşın altında. Bahis ise artıyor...

Geçmiş ekonomik krizlerden farklı olarak ülke ekonomisi uzun süredir derin bir bunalım yaşıyor. 2018'in yaz aylarında ABD'li Rahip Brunson kriziyle derinleşen krizden bir türlü kurtulamayan Türkiye'de, geniş halk kesimlerinin en önemli sorunu yüksek **işsizlik ve borçluluk**. Bu tablonun en ağır yükü ise işgücü piyasasına yeni girmeye çalışan **genç kuşakların** sırtında. Türkiye İstatistik Kurumu'nun en son yayımladığı şubat ayı verilerine göre 15 üstü yaş grubunda mevsim etkilerinden arındırılmış işsizlik oranı yüzde **13,4**. Ancak yaş aralığı 15-24'e çekildiğinde bu oran yüzde **26,9**'a fırlıyor. Başka bir ifadeyle, genç nüfus ülkenin genelinin yaşadığı işsizlik tehdidini 2 kat daha ağır yaşıyor.

İstihdam oranı da gençler için giderek düşüyor. Şubat ayı itibariyle 15-24 yaş arasında çalışabilir durumda olan **her 100 gençten sadece 28,1'i istihdamda**. Bu tabloda gençlerin kişisel olarak atabileceği adımlar da giderek sınırlı hale geliyor. Eğitimli olmak da iş bulmak veya konforlu bir hayat sürmek için yeterli kıstas değil. 2020 yılı ortalamaları hesaba katılırsa **işsiz sayısı 4 milyon 62 bin**. Buna karşılık üniversite mezunu olup da işsiz durumda olanların sayısı ise **1 milyon 88 bin**. Yani **her 4 işsizden 1'i üniversite mezunu**.

DERİN DEPRESYON

Gençlerin ümitsizliği de cabası...

Birgün'ün aktardığına göre, TÜİK'in anketine "**iş olsa çalışırım ama iş bulma ümidim yok**" cevabını verenler pandemiyle birlikte rekor üstüne rekor kırıyor. 2020 ortalamalarına göre sadece 15-24 yaş arasında bu durumda olan tam 319 bin genç

var. Önceki yıl bu sayının 159 bin olduğu düşünülürse yıllık artış yüzde 100. Yaş aralığı 15-34 yapıldığında ümitsiz gençlerin sayısı **614 bine çıkıyor**. Üstelik artık üniversite mezunları bir ümitsiz. Gençler ellerindeki diplomanın bile iş bulmada işe yaramayacağını düşünüyorlar. Resmi veriler dahi bu acı gerçeği ortaya koyuyor. **Bu sıkışmışlık içinde gençliğin en azından bir kısmının çare olarak gördüğü veya bu bunalım günlerinde rahat bir nefes alacağını umduğu şeyler ise onları dolandırıcıların kucağına itiyor**. Kamuoyu araştırmaları **Borsa ve Bitcoin** yatırımcılarının giderek artan oranda gençlerden oluştuğunu ortaya koyuyor. Küçük tasarruflarını buralara yönlendirip **“bir umut”** diyen gençler daha derin bir depresyonun içine hapsediliyor.

BORSA

Borsa İstanbul'ın Veri Analizi Platformu verilerine göre, 20 ile 34 yaş arasındaki borsa yatırımcılarının sayısı 2020'nin Ocak ayında 179 bin 624'tü. Bu sayı 2021'in Ocak ayında 639 bin 454'e yükseldi. **Genç borsacıların sayısındaki bir yıllık artış oranı yüzde 255**. Bu rekor artış ekonomik krizin en önemli sosyal sonuçlarından biri.

BITCOIN

Gençler için bir diğer kaçış ise Bitcoin alım satımı. 391 kişiyi mağdur eden kripto para platformu Thodex'te yaşanan krizin, en çok hangi yaş aralığını etkilediğine bakınca yine gençlik göze çarpıyor. Thodex'in geçen ay paylaştığı verilere göre, kullanıcıların yarısından fazlasını **18-24 yaş aralığındaki 'Z' kuşağı oluşturuyor**. Platformdaki yatırımcıların yüzde 26,5'i ise 25-34 yaş aralığında. **Yani Thodex vurgununda parasını kaptıran her 100 yatırımcının 77'si 34 yaş ve daha altındaki kişiler**.

BAHİS

Bahis oyunları ise bir diğer yükselen trend. Çoğu yasa dışı olduğu için oynayan sayısı bilinmiyor. Ancak Hazine ve Maliye Bakanlığı'na bağlı Mali Suçları Araştırma Kurulu'nun en son yayımladığı 2017 tarihli rapora göre o tarih için 18-50 yaş arasında 5 milyon kişi yılda 50 milyar TL'lik bahis oynuyor.

821 raylim ralod!

Alaattin AKTAŞ

26 Nisan 2021 Pazartesi

128 milyar soruları bitmiyor, yapılan her açıklama yeni sorular doğuruyor:

- ✓ **Merkez Bankası dövizini niye kendisi satmadı da Hazine'yi kullandı?**
- ✓ **Yabancıya döviz temin etme garantisi mevzuata ne zaman girdi?**
- ✓ **Döviz arzı artırılınca satış ucuza yapılmış olmadı mı?**
- ✓ **Vatandaşın dövizle yönelmesinde sorumlu kim?**
- ✓ **Bu uygulama çok yerinde ve doğruysa niye sona erdirildi?**

Hani birileri pek rahatsız oluyor ya bundan, biz de en azından başlıkta görüp rahatsızlıkları depreşmesin diye böyle yazdık.

Konu **128 milyar dolar**.

Yani **821 raylim ralod!**

Önce inkar, sonra kabullenme, ardından **"Bu bizim görevimiz, satmak zorundaydık"** şeklinde bir savunma, en sonunda da **"Satmasaydık piyasa ne olurdu biliyor musunuz, bu dövizini satarak ülkeyi kurtardık"** diyerek üste çıkma...

Şimdilik o noktadayız, bakalım yakında yeni gerekçeler duyar mıyız...

Bu konuyla ilgili hala yanıtını tam alamadığımız birkaç soru var:

Niye Hazine aracı edildi?

Merkez Bankası'nın döviz satarak ya da alarak piyasaya girmesinin önünde bir engel yok. Hem zaten Merkez Bankası bunu daha önce de yaptı. Bir dönem döviz alım satım ihaleleri, bir dönem de doğrudan alım satım müdahaleleriyle piyasaya girildi.

Peki Merkez Bankası satışı bu kez niye kendisi yapmadı da Hazine üstünden dolanıldı?

Rahip krizinden sonra yüzde 24'e çıkarılan faiz 2019'un ortasından itibaren düşürülmeye başlanmış ve **"Bakın faiz düşürülüyor, dövize de müdahale edilmiyor ve kurda artış yaşanmıyor"** dedirtmek için olabilir mi? O dönemki gidişat çok iyi; 2019 yılına yüzde 24 faizle başlanmış, yıl yüzde 12 faizle kapatılmış ama kurda neredeyse hiç hareket yok. Demek ki neymiş, faiz düşünce kur artmazmış!

Ve yine 2019 başında yüzde 20'lerde olan yıllık fiyat artışı, yıl sonunda yüzde 12'ye inmiş, hatta yıl içinde bir ara baz etkisiyle de olsa tek hane bile görülmüş.

Bütün bu gelişmelerin kendiliğinden gerçekleştiği düşünölsün diye mi Hazine kullanıldı?

Yabancıya döviz sağlama garantimiz mi var?

128 milyar dolardan yararlananlar arasındaki bir kesim çok önemli. Resmi açıklamalara göre 128 milyarın 31 milyar doları, başka hesaplamalara göre en az 50 milyar doları Türkiye'den çıkmak isteyen yabancılara gitti. Hani şu **"Dış güçler, dış güçler"** diyorduk ya, meğer ucuz dövizden onlar da yararlanmış.

Aslında yararlanmış demek de pek doğru sayılmaz ya... Çünkü Merkez Bankası Başkanı **"Yabancı Türkiye gelirken döviz getirmiş, onu rezerve eklemişiz, çıkacağı zaman da piyasada döviz bulamazsa bunun bir şekilde karşılanması gerekir"** demedi mi...

Merkez Bankası görev tanımına yabancılara çıkışlarında döviz sağlamak ne zaman eklendi? Artık Türkiye'den çıkan yabancılara döviz temin etmek gibi bir zorunluluğumuz mu var?

Döviz, sonuçta ucuza satılmış olmadı mı?

128 milyar dolar yaklaşık 20 ayda satıldı. Detay bilmediğimiz için 20 ayı tahminen söylüyoruz. Yani her ay ortalama olarak 6 milyar doların biraz üstünde satış yapıldı. Bölelim 6 milyarı 20 işgününe, her gün için yaklaşık 320 milyon dolar satılmış demektir.

Günlük 320 milyon dolar ortalama satışı gösteriyor. Bazı günler belki hiç satış yapılmadı, bazı günler birkaç milyar dolarlık satış gerçekleşti, bilmiyoruz. Köşemizde 22 Nisan'da piyasadaki döviz arz-talep dengesinin bu satış yüzünden arz artırılarak bozulduğunu, bu yüzden de satışın gerçekte düşük kurdan yapıldığını belirtmiştik. Bu görüşümüzü aynen koruyoruz. O gün verdiğimiz örneği tekrarlayalım:

"Geçen yıl herhangi bir gün... Varsayalım o gün 1 milyar dolarlık satış yapılması kararlaştırıldı. (Bir ek yapalım, bu kararı kimin verdiğini bilmiyoruz ve kararı veren **"Döviz ucuza satın"** demiyor, dikkat! Fiyat oluşum mekanizması buna yol

açıyor.)Dolar bir gün önce 6.50'den kapanmış. Talep güçlü; vatandaş döviz almak istiyor, yabancı Türkiye'yi terk etme peşinde... Herkes **"Döviz daha da pahalı olmadan nasıl alabilirim"** diye uğraşiyor. O gün döviz almayı düşünenler 6.60'a, hatta 6.70'e razı, bu fiyattan döviz alacak. Ama o da ne; sihirli bir el döviz havuzunun kapağını açıyor ve bir anda döviz bollaşıyor. Kolay mı, piyasaya 1 milyar dolar sürülüyor. 6.70'lik kura bile razı olanlar, bu 1 milyar dolar sayesinde 6.50'de kalan, hatta gün içinde bir ara daha da aşağı düşen döviz kapışıyor.

Şimdi söyleyin! O günün hakkı 6.60-6.70 ise ve dolar 6.50'de tutulmuş ise ve o 6.50'lik kurdan satılan döviz Merkez Bankası'nın dövizini ise ucuza satış yapıldığını söylemenin neresi yanlış!"

Vatandaş niye döviz aldı?

Dövizin bir kısmı için adeta **"Bir cepten diğer cebe girdi, sonuçta vatandaş aldı"** deniliyor. Kastedilen döviz tevdiat hesaplarındaki artış.

İyi de hiç kimsenin aklına gelmiyor mu vatandaşın niye döviz aldığı. Vatandaş, sakın bu dönem faizi düşük tuttuğumuz için dövize yönelmiş olmasın.

Şimdi de **"Ters dolarizasyon gerçekleşsin, dövizden TL'ye geçilsin"** diye uğraşıp duruyoruz.

Döviz satışına niye son verildi?

"Döviz satarak müdahalede bulunulmasa kur nerelere giderdi kim bilir" deniliyor ya, bu görüşün çok doğru bir yaklaşım olduğunu kabul ederek soralım:

"Bu protokol 2017'den beri var olduğuna ve Hazine aracılığıyla döviz satmanın önünde engel bulunmadığına göre Rahip krizinin yaşandığı 2018 sonbaharında dolar 8.50'ye ulaşmasına niye göz yumuldu, niye satış yapılarak bu engellenmedi? Bu yolla satışın 2019 başında başlamasında o yılki yerel seçim öncesi kurun ve enflasyonun yükselmesini önleme çabası mı yatıyordu?"

Devam edelim sormaya:

"Madem bu satış çok yerinde, işe yarıyor ve herhangi bir sakınca taşımıyor. Kasımdan bu yana döviz satışına gidilmediği resmen açıklandığına göre daha önce mi yanlış yapılmıştı, yoksa bu satış kesildiği için şimdi mi yanlış yapılıyor?"

Ve ABD Başkanı'nın 1915 olaylarını Ermeni soykırımı olarak tanımlamasından sonra dövizde bir yükseliş yaşanır mı yeniden satışa başlanacak mı?"

Biden'in 'soykırım' açıklaması: Ne oldu? Nasıl oldu? Ne olacak?

Zeynep GÜRCANLI

26 Nisan 2021 Pazartesi

ABD Başkanı Joe Biden, göreve başladıktan yaklaşık üç ay sonra, 23 Nisan'da aradığı Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ı 1915 olaylarını resmen "soykırım" olarak nitelendireceği konusunda bilgilendirdi. Ertesi gün de, dediğini yaptı. Biden'ın açıklaması, halihazırda S-400'ler nedeniyle konan CAATSA yaptırımları, Türkiye'nin F-35 uçak projesinden atılması, Halkbank davası, FETÖ elebaşının ABD'de ikamet etmesi gibi büyük krizlerle boğuşan Ankara-Washington ilişkilerine yeni ve çok ciddi bir sorun daha ilave etmiş oldu. Peki bu noktaya nasıl gelindi ve bundan sonra ne olacak? İşte olası yanıtları;

NE OLDU?

Biden açıklamasını sadece Osmanlı ile sınırlı tuttu, Türkiye Cumhuriyetini karıştırmadı

Biden'in içinde iki kez "soykırım" ifadesi geçen 24 Nisan açıklamasındaki en belirgin detay, ABD Başkanı'nın 1915 olaylarını "Osmanlı dönemi" ile sınırlı tutması oldu. Ermeniler, özellikle son yıllarda 1915 olaylarını 1923'e kadar uzatarak, Osmanlı'nın yerine kurulan genç Cumhuriyeti ve kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ü de suçlamalarına dahil etmeye başlamışlardı. Biden açıklamasında "Osmanlı dönemi" diye özel vurgu yaparak, Türkiye Cumhuriyeti'ni "soykırım" iddialarının dışında tuttu.

Amerikalı yetkililer daha sonra Amerikan basınına yaptıkları açıklamalarda, 24 Nisan tarihli metinde İstanbul yerine "Constantinopolis" ifadesinin kullanılmasının da bunun işareti olduğuna vurgu yaptılar.

Ancak Joe Biden'ın 40 yılı aşan siyasi kariyerinde hep Rum-Yunan tezlerine yakın hareket etmesi, Ankara'da "Constantinopolis" ifadesinin ABD'deki Rum-Yunan lobisine de "selam" olarak yorumlandı.

Şunu da belirtmekte fayda var; Biden'ın açıklamasında Türkiye Cumhuriyeti'ni olaylardan varestede tutmuş olması, yapılan açıklamanın olası hukuki sonuçlarını

da değiştirmiyor; Türkiye Cumhuriyeti uluslararası hukuk açısından resmen Osmanlı İmparatorluğu'nun varisi. Dolayısıyla Osmanlı döneminden kalacak her türlü hukuki "bakiyenin" sorumluluğunu da taşıdığı bir gerçektir. Bunun en somut örneği, Cumhuriyet'in ilk yıllarında ödenen Osmanlı'nın Düyun- u Umumiye borçları.

NASIL OLDU?

Türkiye'nin elinde ABD'ye karşı koz kalmadı

ABD başkanları her 24 Nisan'da 1915 olayları hakkında açıklama yayınlarlar. Ancak –önce "soykırım" deyip, sonra geri çeken Ronald Reagan dışında- hiçbir ABD Başkanı "soykırım" ifadesini kullanmamıştı.

Bunun nedeni, Türkiye'nin bölgesinde önemli bir aktör olması, Ortadoğu ve Avrasya'daki dengeler açısından Washington için önemli bir değer olarak görülmesiydi.

Ancak özellikle son 10 yıllık dönemde, AK Parti iktidarlarının silahlı kuvvetler destekli- ancak sonuç getirmeyen- dış politika hamleleri ile ülkeyi içine soktukları–AK Parti kurumlarının deyimiyle değerli, ama aslında değeri kendinden menkul- yalnızlık, Türkiye'nin bölgede oynadığı kritik rolü iyice azalttı.

AK Parti hükümetleri;

Davos'taki "one minute" şovu ve Mavi Marmara olayı ile ABD'deki güçlü Yahudi lobisinin desteğini yitirdi;

Ortadoğu'da Araplar arası çatışmalarına taraf olunması önce Mısır'ın Rum-Yunan cephesine geçmesine, ardından da Körfez ülkeleriyle adı konulmamış bir soğuk savaş başlamasına neden oldu;

Ankara'dan yapılan "Eyyyy" hitabıyla başlayan, "sen kimsin" diye devam ederek mitinglerdeki parti yandaşlarını heyecanlandırmak için yapılan çıkışlar, Türkiye'nin hem Batı ülkeleri, hem de komşuları ile ilişkilerine büyük zarar verdi.

Ortaya çıkan yalnızlık ise, Türkiye'nin bölgede oynayabileceği kritik rolü gün be gün etkisizleştirdi.

Bu "nasıl oldu" sorusunun bölgesel açıklaması. ABD-Türkiye ilişkileri özelinde ise, özellikle Trump döneminde AK Parti hükümetlerinin Washington'dan gelen, kimi zaman onur kırıcı salvolara gerekli yanıtları ver-e-memiş olmaları Biden yönetimini cesaretlendirdiği düşünülebilir.

Trump döneminde Cumhurbaşkanı Erdoğan'a gönderilen ve içinde hakarete varan ifadeler bulunan mektuba sessiz kalınması;

Trump'ın Erdoğan'ın Washington ziyaretindeki ortak basın toplantısında, Suriye'deki PKK terör örgütü uzantısının elebaşından "övgülerle" bahsetmesi ve buna yerinde ve anında tepki verilmemesi;

Biden yönetiminin "soykırım" denmesine de Ankara'nın büyük kriz çıkarmayacağı hesabını yapmasının önünü açtı. Nitekim, Biden'ın 24 Nisan açıklamasının ardından Erdoğan'ın beklenen tonda bir yanıt vermemesi, Ankara'daki Amerikan elçisinin gönderilip, Washington'daki Büyükelçi'nin geri çekilmemesi de bu hesapları – şimdilik- doğrular nitelikte.

NE OLACAK?

"4T" politikasının "tazminat" ayağı devrede

1915 olayları konusunda aşırı milliyetçi Ermenilerin yaklaşımı "4T" diye kısaltılan politika çerçevesinde oldu; Terör, Tanınma, Tazminat ve Toprak.

ASALA terör örgütünün Türk diplomatları şehit etmesi, politikanın "terör" ayağını oluşturdu. Terör sayesinde 1915 olaylarının uluslararası alanda öğrenilmesi sağlandı. Bunu tüm dünyadaki Ermeni lobilerinin olayları "soykırım" olarak tanıtmak için hamleleri izledi.

Ülkelerin olayları resmen "soykırım" olarak tanımaları ile ise "tazminat talepleri" devreye sokuldu.

ABD'de, 1915 olaylarında hayatlarını kaybedenlerin yakınlarının ya da hayat sigortası ödemeleri yapmış olan sigorta şirketlerinin Türkiye aleyhine açtığı onlarca dava var. Bu davalar, ABD yönetiminin resmen "soykırımı tanımadığı" dönemde sonuç vermemişti. Ancak Biden'ın "soykırım" kelimesini resmen kullanmış olması, dava sürecinin yeniden işletilmesine neden olacaktır. ABD'den gelecek bir mahkumiyet ve tazminat talebi –ardından Türkiye Cumhuriyeti mallarına el konulması işlemleri (el koymanın THY uçaklarına bile olabileceği konuşuluyor) tüm dünyaya yayılabilir. Burada örnek, Nazi Almanya'sı döneminde Yahudi soykırımının ardından yaşanan gelişmeler. Almanya, hem Naziler'in katlettiği Yahudiler'in ailelerine, hem de ikinci dünya savaşı döneminde yaşananlar nedeniyle pek çok ülkeye tazminat ödedi, ödemeye de devam ediyor. İsviçre'nin Naziler'in yağmaladığı mallarla edindikleri altınları yakın zamanda geri vermeyi kabul etmesi, hep açılmış bu davaların eseri. "4T" politikasının "toprak" ayağı ise zaten Ermenistan Devleti'nin kuruluş bildirgesinde "Büyük Ermenistan" atfıyla mevcut.

Kısacası, Biden'ın "soykırım" demesi sembolik ya da önemsiz bir adım değil; ABD gibi güçlü bir ülkenin yürütmesinin başındaki ismin "soykırım" ifadesini kullanması, buna gerekli tepkinin verilmemesi, ilerde Türkiye Cumhuriyeti'ni büyük sorunlarla karşılaştırmaya aday...

Abdulkadir Selvi

İmamoğlu'nun cumhurbaşkanlığı hesabı CHP'yi geriyor

26 Nisan 2021

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu'na çıktığı her televizyon yayınında mutlaka Cumhurbaşkanlığı sorusu yöneltiliyor.

Çünkü **İmamoğlu**, biraz gerilemesine rağmen Cumhurbaşkanı **Erdoğan**'ın karşısında en çok oy alacak iki isimden biri çıkıyor. Diğeri **Mansur Yavaş**. **İmamoğlu** da şu ana kadar “**Cumhurbaşkanı aday değilim**” demedi. Her defasında Cumhurbaşkanı adaylığını istediğine ilişkin yanıtlar veriyor.

CUMHURBAŞKANI ADAYLIĞI SİNYALİ

İmamoğlu'na son çıktığı yayında da Cumhurbaşkanı adaylığı soruldu. **İmamoğlu**, eski Cumhurbaşkanı **Abdullah Gül**'ün tarzıyla yanıt verdi. **Kılıçdaroğlu** ve **Akşener**'e “**Beni aday gösterin**” mesajını verdi. “**Ben İstanbul ilçe başkanıydım, ilçe başkanlığına adayım demedim, önerildim. İlçe belediye başkanı aday olduğumda da yine adayım demedim. Önce seçim yapıldı, ilçe belediye başkanı aday oldum. Büyükşehir belediye başkanlığı konuşuldu, benden bir şey duydunuz mu?**” dedi.

CHP GENEL MERKEZİ'Nİ RAHATSIZ EDİYOR

Ekrem İmamoğlu'nun her defasında Cumhurbaşkanı adaylığı ile gündeme gelmesinin CHP Genel Merkezi'ni rahatsız ettiği söyleniyor. **İmamoğlu**'nun Cumhurbaşkanlığıyla ilgili her açıklamasının **Kılıçdaroğlu**'nun yakın çevresinde kaşların çatılmasına neden olduğu ifade ediliyor. **İmamoğlu**'nun sürekli olarak Cumhurbaşkanı adaylığını gündemde tutarak CHP yönetimine bir dayatmada bulunduğu düşünülüyor. **Kılıçdaroğlu** belediye başkanlarının hizmete odaklanmalarını istemişti. Ama **İmamoğlu** hizmete değil, Cumhurbaşkanı adaylığına odaklanmış durumda.

CUMHURBAŞKANLIĞI KAVGASI

Kılıçdaroğlu, Cumhurbaşkanlığı kavgasının CHP'yi karıştırmasının önünü kesmek için Cumhurbaşkanı adayı olabileceği yönünde mesajlar veriyor. Ta ki parti içinde erken bir Cumhurbaşkanlığı kavgası başlamasın diye.

Özal, kendisinden sonra ANAP'ın başına geçecek isim için 18 Türk büyüğünün ismini ortaya atmıştı. ANAP ondan sonra iflah olmadı.

Abdullah Gül, yeniden Cumhurbaşkanı yapılmadığı için ya da başbakanlık verilmediği için muhalefetin adayı olarak **Erdoğan**'ın karşısına çıkmaya çalıştı. Sonra gitti, partisini kurdu. **Muharrem İnce** Cumhurbaşkanı adaylığı sonrası **Kılıçdaroğlu**'ndan CHP'yi istedi ama alamayınca şimdi kendi partisini kuruyor.

DEMİREL'İN SÖZÜ

Cumhurbaşkanlığı uğruna nice darbeler yapıldı, nice partiler parçalandı. Eski Cumhurbaşkanı **Demirel**'in dediği gibi, “**Cumhurbaşkanlığı hiçbir faninin elinin tersiyle iteceği bir makam değildir.**”

KILIÇDAROĞLU'NUN CUMHURBAŞKANLIĞI YANITI

Kılıçdaroğlu, **Ekrem İmamoğlu** ve **Mansur Yavaş**'ın Cumhurbaşkanı adaylığı konusunda yöneltilen bir soruya, “**İki arkadaşımız da son derece başarılı. Bu başarıları hazmedemeyen bir siyasal iktidar var. Bunu da gayet iyi biliyorum. Ama Cumhurbaşkanı adayını belirlerken tek başımıza belirlemeyeceğiz. İttifakla birlikte belirleyeceğiz**” yanıtını verdi. **İmamoğlu**'na adres olarak millet ittifakını gösterdi.

AKŞENER FAKTÖRÜ

Cumhurbaşkanı adayını belirlemede **Meral Akşener**'in belirleyici olacağı gözleniyor.

1- Yükseliş içinde olan **Akşener**'in millet ittifakının ortak adaylığı için eli güçleniyor. **Akşener**, kadın aday olmanın avantajına da sahip.

2- **Akşener** kendi aday olmasa da kimin aday olacağını belirleme gücünü elinde tutuyor. **Abdullah Gül**'ün ortak aday olmasını engelleyen **Akşener** 2023 seçimlerinde ise ortak adayı belirleyecek altın hisseyi elinde bulunduruyor.

AKŞENER KİMİ DESTEKLER?

3- **Akşener** faktörü **Ekrem İmamoğlu** ve **Mansur Yavaş**'ın aleyhine olur mu? Olmaz. **Akşener** kendi aday olmazsa **İmamoğlu** ve **Yavaş**'ı destekleyebilir. **İmamoğlu** pes eder mi?

İMAMOĞLU KOLAY PES ETMEZ

Ekrem İmamoğlu'nun İstanbul'da tekrarlanan seçimlerden sonra Cumhurbaşkanlığı için yanıp tutuştuğu belli. 23 Haziran gecesinden itibaren tek hedefi var. O da Cumhurbaşkanı adaylığı. Kürt oylarını almadan seçilemeyeceğini biliyor. O nedenle HDP desteğini yanında tutuyor. **İmamoğlu** aday gösterilmediği takdirde kolay pes edeceğe benzemiyor. **Kılıçdaroğlu**'nun en çok uğraştıracak isim olacağı kesin. **Ekrem İmamoğlu**, CHP'yi karıştırır.

POLEMİKÇİ İMAJI

Ekrem İmamoğlu, Cumhurbaşkanı adaylığı konusunda potansiyeli yüksek olan isimlerden biri. Ancak **İmamoğlu**'nun en büyük rakibi yine kendisi. Çünkü **İmamoğlu**, belediye başkanı olduğu günden bu yana hizmetleriyle değil, polemikleriyle anılıyor. Hizmet odaklı değil. **Bedrettin Dalan**, Cumhurbaşkanı **Erdoğan** hizmet adamı olarak öne çıkmışlardı. **Ekrem İmamoğlu**'nun ise tam aksine polemikçi bir imajı oluştu. O yüzden hızla gizemini kaybetmeye, kendisini sıradanlaştırmaya başladı. Zaten çıktığı programların reytingi de düşüyor. CHP'ye yakın bir kanalda birer hafta arayla çıktıkları yayında **Mansur Yavaş**'ın reytingi daha yüksek çıktı. **Ekrem İmamoğlu** iki yıl içinde bunu nasıl başardı anlamış değilim.

İMAMOĞLU-TEVFİK GÖKSU TARTIŞMASI

İmamoğlu son çıktığı programda meslektaşım **Nagehan Alçı**'yı hedef aldı. Haksızlık etti. Oysa Esenler Belediye Başkanı **Tevfik Göksu** sorular karşısında sakin ve sabırlıydı. İyi hazırlanmıştı, ayrıntılı yanıtlar verdi. Ayrıca saygılı tutumuyla takdir topladı.

Ekrem İmamoğlu ile **Tevfik Göksu**'nun tartışacağı bir program şimdiden reyting rekorları kırar. Hadi **Ekrem Bey**, ne dersiniz?

DEMİRTAŞ'IN GERRY ADAMS RAHATSIZLIĞI

HDP'nin eski eş genel başkanı **Selahattin Demirtaş**'ın bir **Gerry Adams** olmadığını söylemiştim. **Demirtaş** bundan rahatsız olmuş. **Gerry Adams** olmak kolay değil. Zaten bizden bir **Gerry Adams** çıkmadı. İRA teröristlerinden biri olan **Gerry Adams**, daha sonra siyasi mücadeleyi seçip **Sinn Fein**'in liderliğine kadar yükselmişti. **Gerry Adams**'ı **Gerry Adams** yapan ise onun İRA barışının sağlanması sürecindeki tutumu oldu. **Sinn Fein** lideri olarak İRA'nın terör faaliyetlerini durdurmasını ve barış anlaşmasını kabul etmesini sağlamak oldu. **Gerry Adams** böylece barışın mimarlarından biri oldu.

BARIŞIN SESİ OLSAYDI

Selahattin Demirtaş ise PKK'nın çözüm sürecini bitirdiğini ilan ettiği dönemde Kandil'e karşı çıkamadı. Tam aksine Kandil'in iradesine teslim oldu. Oysa çıkıp, "Türkiyelileşme dedik. Türk halkı bize büyük bir kredi açtı. Yüzde 13 oy oranı ve 80 milletvekili ile Meclis'e girdik" diyebilirdi. PKK'nın hendek savaşlarına, Kobani olaylarına karşı çıkabilirdi. Barışın mimarı olmasını beklemiyordum ama sadece ve sadece sesini çıkarsa yeterdi. Ayrıca ben ona barışın sesi olmayı, **Gerry**

26.04.2021

Adams gibi barışın mimarı rolünü üstlenmeyi önerdim. Kötü mü yaptım? Ama o PKK'nın sesi olmayı tercih etti.

AĞZINA YAKIŞMAZDI

Ha, şahsıyla ilgili sözlerine gelince... "**Başkan APO'nun heykelini dikeceğiz**" diyen ağzına benim ismim yakışmazdı.

HDP, TÜRKİYE PARTİSİ OLAMIYOR

ABD Başkanı **Biden**'in soykırım ifadesini kullanmasından önce HDP'den soykırım çıkışı geldi. HDP'lilerin o kadar acelesi varmış ki **Biden**'i bile bekleyemediler. Hatta Ermenistan Başbakanı **Paşinyan** bile HDP kadar acele etmedi. HDP işte bu yüzden Türkiye partisi olamıyor.

Barış Terkoğlu

Şimdi 'hanım evladı' kimmiş anladınız mı!

26 Nisan 2021 Pazartesi

Muhsin Çelebi, ardından koşarak pembe incili kaftanı “Unuttunuz” diye yetiştiren savaşıya güldü. Şah'ın işiteceği yüksek bir sesle bağırdı: “Hayır, unutmuyorum. Onu size bırakıyorum. Sarayınızda büyük bir padişah elçisini oturtacak seccadeniz, şilteniz yok. Hem bir Türk, yere serdiği şeyi bir daha arkasına koymaz. Bunu bilmiyor musunuz?” **Ömer Seyfettin**, Türk dışişlerinin hikâyesini meşhur öyküsünde böyle anlatmıştı.

Yetkili ya da yetkisizlerin, kravatlı ya da kravatsızların, mektepli ya da alaylıların çıkardıkları sesler arasında gözüm onu aradı. Dünyayı kana boğan savaşları başlatan ABD'nin başkanının, bir asır önce bizim topraklarımızda yaşanan acılar hakkında hüküm veren açıklamasının ardından herkes konuşmuştu. Ben ise o bıyıklı büyükelçiye baktım. Ne gazetede ne televizyonda görebildim.

Erdoğan'ın kısa süre önce Washington'a atadığı eski AKP milletvekili Murat Mercan'dan söz ediyorum. Eski Büyükelçi **Namık Tan**'ın dahi ne düşündüğünü okudum. Yeni elçinin basın açıklaması yapmasını, eylemli bir tepki koymasını, mesaj atmasını geçtim; Türkiye'nin Washington Büyükelçiliği'nin resmi hesaplarında bile anlamlı bir tepki bulamadım. **Dışişleri'nin paylaşımlarını “RT etmekle” yetinmişler, bir de katledilen diplomatlarla ilgili sergi ve belgeselin tanıtımını paylaşmışlardı.** 24 Nisan faaliyetine ise şu not düşülmüştü: “**Büyükelçi Murat Mercan ve Kongre üyesi Steve Cohen bugün dostane bir görüşme yaptılar. Türkiye-ABD ilişkilerinin daha da geliştirilmesine yönelik olarak yakın çalışma konusunda mutabık kaldılar.**”

Haliyle kendi kendime sordum: **Günlerdir Biden aşağı Biden yukarı diyoruz da Türkiye'nin bir Washington Büyükelçisi var mı?**

Bu sorunun resmi yanıtı, hem var hem yok. Neden mi?

Sebebi basit. 24 Şubat tarihli 2021/131 sayılı kararnameyle atandı. Ancak göreve başlamada diplomatik bir gelenek olan “*güven mektubu*”nu bir türlü ABD Başkanı'na sunamadı. Haliyle “*yok ama var*” ya da “*var ama yok*”!

Sadece “*iyi ilişki*” dönemlerine özgü sanmayın. Krizleri yönetmek için bile büyükelçiler kritik görevler üstleniyor. Örnek olsun: **ABD, Türkiye'ye göndereceği büyükelçiyi, sonuncusu dahil, Senato'da ölçüp biçerek, ne yapacağını sorgulayarak,**

sorularıyla zorlayarak yola çıkarıyor. Haliyle yüzyıllara yayılan Türk dış politikasının bu amatörlüğe mahkûm oluşu hayret uyandırıyor.

EŞLERİ, ÇOCUKLARI DA ŞEHİT

Elbette bu noktaya bir günde gelmedik. Türk Dışişleri, Ermeni meselesinde hem acı sayfalarla hem büyük tecrübelerle dolu. Sadece Cumhuriyette değil Osmanlı deneyiminde de iyi yetişmiş insan gücünü Dışişleri bürokrasisine ayıran Türkiye neler yaşamadı ki? *“Büyük Ermenistan”* hayaliyle Türklere terör uygulayan örgütlerin saldırısı sadece bir tanesi... **21 ülkenin 38 kentinde; 39’u silahlı, 70’i bombalı, biri de işgal olmak üzere, Türk diplomatlara karşı Ermeni kökenli ırkçı örgütler tarafından 110 terör eylemi gerçekleştirildi.**

Bu saldırılarda Türk diplomasisi 42 şehit verdi ama... Hedef alınanlar sadece diplomatlar değildi. Madrid Büyükelçisi **Zeki Kuneralp**’ın eşi **Necla Kuneralp**, Lizbon Maslahatgüzarı **Yurtsev Mihçioğlu**’nun eşi **Cahide Mihçioğlu**, Lizbon İdari Ataşesi **Erkut Akbay**’ın eşi **Nadide Akbay**, Tahran Büyükelçiliği Sekreteri **Şadiye Yönder**’in eşi **Işık Yönder**, La Haye Büyükelçisi **Özdemir Benler**’in oğlu **Ahmet Benler**, Atina İdari Ataşesi **Galip Özmen**’in kızı **Neslihan Özmen**... Diplomat eşleri, oğulları, kızları da kör terörle katledildi.

Eylemcilerin anıtları dikilirken diplomatlar tezlerini anlatmak için çabalamaya devam etti. İlginçtir, kimi zaman Yahudi lobileriyle kimi zaman ülkelerin içindeki farklı siyasi gruplarla yan yana gelerek başarılı da oldular.

ERDOĞAN’A KARŞI ‘MONŞER BİLDİRİSİ’

Sonra ne mi oldu?

Kendi hükümetlerinin de hedefi oldular. Erdoğan onlara o kadar ağır sözler söyledi ki... Adlarını miting meydanlarında *“monşer”*e çıkardı. **Fransızcada “azim, dostum” anlamına gelen “mon cher (monşer)”, Kasımpaşa argosunda “hanım evladı” yerine kullanılıyordu.** 6 Haziran 2010’da kürsüye çıkıp *“Biz monşerler diplomasisini bir kenara koyduk, bugüne kadar gelenler salon diplomasisinden başka bir şey yapmadılar”* diyecek kadar ileri gitti.

Şimdi amirallerin açıklamasını tartışıyoruz ya. *“Pes”* diyen 72 emekli diplomat, 2010’da Erdoğan’a cevaben ortak bir bildiri yayımlamıştı. *“Şimdiye kadar Türk diplomatlarını sadece Ermeni terörünün ve diğer terör eylemlerinin hedef aldığını zannediyorduk. Son bir yıldır her fırsatta kendi ülkesinin diplomatlarına karşı sözlü bir saldırı başlatan Sayın Başbakanımızın (Erdoğan) bu tutumunu izahta büyük güçlük çekiyoruz”* diyen diplomatlar, 11 yıl önce gelmekte olanı şöyle anlattı:

“Dış politika, öyle günü kurtarmaya yönelik, kendisiyle çelişki içinde ‘perakende’ açıklamalarla, üç-beş yabancı sözcüğü yerli yersiz kullanmakla, diplomatlara karşı küçük düşürücü ifadelerle yürütülmez. Yürütülmeye kalkılırsa bedeli ağır olur. İşin acı tarafı, bu bedeli de sadece bu hesapsız, kitapsız, yüzeysel tutumları benimseyenler değil, tüm ulusumuz öder.”

ERDOĞAN DA 24 NİSAN'DA YOKTU

Kendi diplomatlarının biriktirdikleriyle kavga etmekle kalmadı. Dışişleri'ni parti teşkilatına çevirdi. Resmi Gazete'deki atama kararlarına bakıyorum. Sadece Murat Mercan değil ki... **Abdülkadir Emin Önen, Tülin Erkal Kara, Zekeriya Akçam, Şaban Dişli, Merve Kavakçı, Egemen Bağış, Cahit Bağcı gibi eski milletvekillerini büyükelçiliklere atadı.** Bunlara eski Bakan **Fatma Betül Sayan Kaya**'nın kız kardeşi **Ayşe Sayan**, Erdoğan'ın eski danışmanı **Lütfullah Göktaş**, İlahiyatçı **Kenan Gürsoy** gibi onlarca isim eklendi. Dışişleri'nde istisnai olan "*dış kadro*" olağan hale geldi. AKP'den kopmasını, **Davutoğlu**'na ya da **Babacan**'a katılmasını diye eski politikacılara diplomat koltukları dağıtıldı. **Sonunda 24 Nisan'daki gibi "büyükelçiler" yerini "yokelçiler"e bıraktı.**

Sanmayın ki çok şey değişti.

Erdoğan, 2009 yılında Türk diplomatlarını monşer diye aşağılamaya başladığında, cebinden İhvacı dış politika kartını çıkarmıştı. 12 yıllık kavganın ardından, "*her şeyi bilen*" kendi hükümeti Mısır'la, İsrail'le, Suudilerle hatta Yunanistan'la barışmanın yollarını arıyor.

Bir asır önce Ermeni meselesinde yaşananlar bir tarihsel sonuçtu. Emperyalizm, 20. yüzyılın başına geldiğinde, bir Avrupa devleti olan Osmanlı'yı Avrupa'dan atmaya, Doğu'daki topraklarını paylaşmaya, Anadolu'da müstakil bir devlete dönüştürmeye karar vermişti. Hem Ermeni hem Türk milletlerine çektirilen acılar, bu politikaların neticesi oldu. Milli Mücadele bu kaderi tersine çevirip Türkiye'yi bir dünya devleti yaptı. Türk Dışişleri de bu dönemde dünyayı okuyarak Montrö Anlaşması ya da Hatay'ın vatana katılması gibi sayısız başarıya imza attı. Avrupa'nın ortasında soykırım kampları kurulurken Türk diplomatlar Yahudileri kaçırarak Türkiye'ye getirdi, hatta bu uğurda şehit dahi verdi. Eski dünya ülkesi Türkiye, bir asır sonra, dış müdahaleyle değil ama hükümet kararıyla Ortadoğu İhvacılığına sıkışarak yeniden Ermeni meselesiyle dövülen ülke haline geldi.

Farkında mısınız? Yalnız Murat Mercan değil. **Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın kendisi de 24 Nisan günü Biden'a okkalı cevap verenler arasında yoktu!**

Türk ve Ermeni, iki halkın acılı geçmişini, emperyalist politikalara sopa yapmak yerine, geleceğin dostluğunu birlikte kuracak cesur politikacılara, diplomatlara hasret devam ediyor. Muhsin Çelebi mi? Ömer Seyfettin sonunu şöyle anlatıyor:

"Ölünceye kadar Üsküdar pazarında sebze sattı. Pek yoksul, pek acı, pek yoksun bir hayat geçirdi. Ama yine de ne kimseye boyun eğdi ne de bütün servetini bir anda yere atmakla gösterdiği fedakârlık üzerine gevezelikler yaparak boşu boşuna övündü."

26 Nisan 2021, Pazartesi

BAŞYAZIMEHMET BARLAS

Bu Biden denilen adam Amerika'daki yerlilerin ne olduğunu sorgulasa ya...

Bir uçağın merdivenlerinden kendi kendine çıkmaktan aciz ve basın toplantılarında bakanlarının adını unutan ABD Başkanı Joe Biden, 1915 olaylarına "**Soykırım**" dediği ve İstanbul'dan da "**Konstantinopli**" diye söz ettiği için, kendimizi paralamaya gerçekten gerek yok. Çünkü bu adam soykırım nedir bilemez ki... Joe Biden'ın tarih bilgisi ve dünya olaylarına bakış açısı, kim bilir ne kadar yüzeyseldir... Acaba kendi vatanındaki yerli insanların ne olduklarını hiç merak etmiş midir?

Zavallı Kızılderililer

Düşünün ki bu Amerika 1830 tarihli Yerleştirme Yasası ile Doğudaki Çerokileri, Seminolleri kendi topraklarından sürüp, yok etmiş. Örneğin California'daki 300 bin yerli 150 bine düşmüş. Katliamlar sonucu 1890'da yerli nüfus 20 bine kadar azalmış. 1870'de de 10 bin Kızılderili esir olarak satılmış. Bu Amerika kendi yerlilerine ne ölçüde özen göstermiş ki, Vietnam'ın, Irak'ın, Afganistan'ın insanlarına şefkat eli uzatabilsin?

Bence Biden'ın hezeyanlarına en sağlıklı bakış açısını sevgili Murat Bardakçı Habertürk'deki köşesinde şöyle seslendirdi:

Bardakçı'nın değerlendirmesi

"Joe Biden 1915 olaylarından '**soykırım**' diye bahsettiği için endişelenmemize, utanmamıza veya öfke krizlerine kapılmamıza gerek falan yoktur! Zaten tarihimizde utanç duyacağımız böyle bir hadise ve Birinci Dünya Harbi'nden sonra işgalcilerin didik didik ettikleri arşivlerimizde de aynı şekilde hicap hissetmemize sebep olacak tek bir belge mevcut değildir. Üstelik bu kadar sene boyunca uğradığımız '**soykırımcı**' suçlamalarının kazandırdığı bağışıklık sayesinde, Başkan Biden'e gönül ferahlığı ile '**Yayınladığın mesaj ve ettiğin söz bilmemne kadar!**' dememizi gerektirir. Son senelerin '**toprak, mal ve tazminat talebi**' paranoyasından da kurtulup rahatladığımız takdirde '**Bilmemne kadar!**' sözünü ağzımızı doldurarak ve öyle bir keyifle söyleriz ki, emin olun, her zerremiz huzur bulur!"